

Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä määräajaksi

Savo-Pielisen jätelautakunta 26.03.2026 § 5
536/14.06/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Hanna Kisonen, puh. 044 718 5667
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta myöntää kunnalliselle jäteyhtiölle, Jätekuukolle, jätelain 91.4 §:n ja kunnallisten jätehuoltomääräysten 47 §:n nojalla luvan poiketa kunnallisista jätehuoltomääräyksistä määräajaksi. Poikkeaminen koskee määräysten 24 §:n mukaisia biojäteastioiden tyhjennysvälejä.

Poikkeaminen myönnetään hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

- jätehuoltomääräysten mukaisista biojäteastioiden tyhjennysväleistä voidaan poiketa Jätekuukon esityksen mukaisella alueella ajalla 4.5.-27.9.2026
- Jätekuukon on toimitettava tieto kokeilussa mukana olevista kiinteistöistä Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle
- kokeilu on keskeytettävä, mikäli siitä aiheutuu kohtuutonta haittaa alueella
- kokeilusta ja sen vaikutuksista on tehtävä kirjallinen yhteenveto kokeilun päätyttyä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Jäteastiat tulee tyhjentää jätehuoltomääräysten 24 §:n mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa säännöllisesti vähintään säännöksen mukaisilla tyhjennysväleillä. Biojäteastiat on tyhjennettävä kesäaikaan (viikot 18-39) viikon välein ja talviaikaan (viikot 40-17) vähintään kahden viikon välein. Biojäteastian tyhjennysväli voi kuitenkin olla kaksi viikkoa kesällä ja neljä viikkoa talvella, jos biojäteastia on osoitettu alle 10 asuinhuoneiston käyttöön tai käytössä on syväkeräys. Biojäteastian tiheämmällä kesäajan tyhjennysvälillä pyritään varmistamaan, ettei jätteestä aiheudu haittaa.

Jätekuukko Oy on hakenut Savo-Pielisen jätelautakunnalta poikkeamista jätehuoltomääräysten mukaisista biojäteastian tyhjennysväleistä rajatulla alueella ajalla 27.4. – 27.9.2026. Jätekuukko hakee lupaa kokeilulle, jossa ilmastoituja biojäteastioita tyhjennetään Kuopion Rautaniemen

alueella neljän viikon välein kokeilun ajan. Kokeilun tavoitteena on selvittää, aiheutuuko ilmastoitujen biojäteastioiden harvemmasta kesäaikaisesta tyhjennysvälistä ympäristöhaittoja tai haasteita jätehuollon toimivuuteen. Hakemuksen mukaan biojäteastian neljän viikon tyhjennysväli lisäisi biojätettä vain vähäisiä määriä tuottavien asiakkaiden mahdollisuuksia valita paremmin tarpeisiinsa sopiva biojäteastian tyhjennystiheys.

Kokeiluryhmään valitaan alle 10 asuinhuoneiston käytössä olevat ilmastoidut biojäteastiat, joilla talviajan tyhjennysväli on nykyisellään neljä viikkoa. Tällä valinnalla asiakkaiden keräyskapasiteetti olisi lähtökohtaisesti sopiva myös kesäaikana. Kokeilun osallistujamäärän arvioidaan olevan noin 150 biojäteastian käyttäjää.

Jäte kukko tiedottaa kokeiluun valitut biojäteastioiden käyttäjät hyvissä ajoin ennen kokeilujakson alkamista ja käyttäjille tarjotaan mahdollisuus kieltäytyä kokeiluun osallistumisesta. Kokeilun aikana käyttäjät voivat kirjata havaintojaan palautekanavaan ja kokeilujakson päätyttyä käyttäjille tehdään loppukysely heidän kokemuksistaan. Kokeilujakson aikana myös jäteautonkuljettajat ja Jäte kukkon asiantuntijat havainnoivat tyhjennysvälin toimivuutta.

Jätehuoltomääräysten 47 §:n mukaan jätehuoltoviranomainen voi yksittäistapauksissa erityisestä syystä myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamisesta, tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomaisia kuultuaan. Poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle, terveydelle tai turvallisuudelle taikka aiheuttaa roskaantumista.

Kuuleminen

Jätehuoltoviranomainen on kuullut asiassa Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista. Koska kokeilu tehdään rajatulle alueelle rajatuksi ajaksi ja alueen asukkailla on mahdollisuus kieltäytyä kokeiluun osallistumisesta, ei kokeilulla ole katsottu olevan hallintolain 41 §:n mukaisia huomattavia vaikutuksia alueen asukkaiden oloihin eikä alueen asukkaita ole kuultu asiassa.

Kuopion kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset ovat antaneet hakemuksesta yhteisen lausunnon. Lausunnon mukaan kokeiluhankkeet ovat kannatettavia, mutta kyseessä olevan kokeilun ympäristöhaitat ja mahdolliset haasteet jätehuollon toimivuuteen riippuvat paljolti siitä, millainen tuleva kesä on. Näin ollen kokeilu yksinään ei välttämättä anna yksiselitteistä tietoa siitä, aiheutuuko pidemmistä biojätteen kesäaikaisista tyhjennysväleistä haittoja.

Ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset pitävät pidemmällä aikavälillä riskinä taajaman haittaeläinten lisääntymistä, jota esiintyy myös epäasiallisen kompostoinnin yhteydessä. Rotat jyršivät muovisia kompostoreita rikki ja samoin voi käydä biojäteastioille. Lyhyessä kokeilussa ei välttämättä saada oikeaa kuvaa, lisääntyvätkö rotat biojätteen houkuttelemana alueella. Lisäksi biojäteastiassa hajoava jäte houkuttelee myös kärpäsiä, joista voi olla kiusaa naapureille.

Lausunnon mukaan biojäteastioiden tyhjennysvälin pidentämisestä ei saa aiheutua häiritsevää hajua tai kohtuutonta häiriötä naapureille tai alueella liikkuville. Yleinen tiedottaminen ja palautteiden antamismahdollisuus onkin kohdistettava kaikille alueen asukkaille, ei pelkästään kokeilussa mukana oleville. Lausunnossa todetaan myös, että kokeilusta ja palautteenantomahdollisuudesta on annettava kohdennettua tietoa myös taloyhtiöiden asukkaille ja kimppa-astioiden käyttäjille pelkän isännöitsijän tai kimpan yhteyshenkilön sijaan. Ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset ehdottavat, että kokeilussa olevat astiat tarroitetaan asiaa koskevalla tiedotteella. Lisäksi mahdolliset katujen varsilla sijaitsevat kimppabiojäteastiat tulisi merkitä näkyvästi kokeiluun kuuluvaksi ja palautteen antamiseen voisi olla esim. QR-koodi astian kyljessä. Palautteiden antamisen helppouden todetaan lisäävän arvokasta kokeilusta saatavaa tietoa.

Lausunnossa pyydetään antamaan kokeiluun kuuluvien biojäteastioiden sijaintitiedot (osoitteet) sekä tyhjennysajat tiedoksi myös valvontaviranomaisille, koska yleisövalituksia odotetaan ohjautuvan kuitenkin myös näille tahoille. Lisäksi todetaan tarve pitää kirjaa ylimääräisestä astiahuollosta kokeilun aikana sekä varautua biojäteastioiden ylimääräiseen pesuun. Mikäli kokeilusta aiheutuu kohtuutonta haittaa alueella, on kokeilu keskeytettävä.

Lausunnon mukaan kokeilusta on tehtävä sen päätyttyä kirjallinen yhteenveto ja muiden jätneyhtiöiden alueelta saatava tieto tyhjennysvälin toimivuudesta olisi syytä kirjata kokeilun loppuyhteenvetoon vertailuaineistoksi.

Jätehuoltoviranomainen on varannut Jätekuukolle mahdollisuuden antaa lausuntoon vastine. Jätekuukko on antanut vastineen 25.2.2026. Vastineen mukaan kaikki kokeilualueella olevat kiinteistöt saavat etukäteen tiedon kokeilusta kirjeitse ja lisäksi tekstiviestitse, jos kiinteistön haltijan puhelinnumero on tiedossa. Biokimppojen osalta tiedotetaan kaikki kimppaan kuuluvat kiinteistöt. Kokeilualueella on lisäksi yksi kahden asunnon taloyhtiö, ja tieto kokeilusta annetaan molemmille huoneistoille. Kokeilusta tiedottamisen yhteydessä asukkaille annetaan ohjeet palautteen antamiseen sekä ohjeistetaan biojätteen pakkaamisessa. Asukkaille kerrotaan myös mahdollisuudesta tilata tarvittaessa lisätyhjennyksiä sekä kieltäytyä kokeilusta ennen sen alkua tai lopettaa kokeilu missä tahansa vaiheessa kokeilua. Myös Jätekuukko voi keskeyttää kokeilun yksittäisen kiinteistön osalta, mikäli havaitaan, ettei harvempi tyhjennysväli sovi kyseiselle kiinteistölle.

Jätekuukko tiedottaa kokeilusta omilla verkkosivuillaan. Verkkosivuilla tulee olemaan kokeilun ajan kanava palautteen antamiseen ja ulkopuolisen henkilön voi ohjata antamaan palautetta tämän kanavan kautta.

Jätekuukko pesee biojäteastiat kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Biojäteastian tyhjennyshintaan sisältyvissä pesuissa pestään astian sisäosa sekä kannen sisäpuoli. Mikäli bioastian käyttäjä näkee kokeilun aikana tarpeelliseksi, on astialle mahdollista tilata lisäksi maksullinen tehopesu, jolloin biojäteastia pestään myös ulkopuolelta.

Jätehuoltomääräysten 47 §:n mukaisesti jätehuoltoviranomainen voi yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä myöntää poikkeuksen määräysten noudattamisesta. Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle, terveydelle tai turvallisuudelle taikka aiheuttaa roskaantumista.

Jätehuoltomääräyksistä on tarvetta poiketa, jotta alueella saadaan kerättyä kokemuksia biojäteastian pidemmän kesäaikaisen tyhjennysvälin vaikutuksista. Mikäli merkittäviä haittoja ympäristölle tai terveydelle alkaisi muodostua, kokeilu keskeytetään. Merkittävien haittojen aiheutumista ei kuitenkaan pidetä todennäköisenä, koska biojäteastian pidempi kesäaikainen tyhjennysväli on jo laajalti käytössä muilla alueilla Suomessa. Esimerkiksi Helsingin seudun ympäristöpalvelujen, Lounais-Suomen jätelautakunnan, jätelautakunta Kolmenkierron ja Kymen jätelautakunnan alueilla neljän viikon ympärivuotinen tyhjennysväli on mahdollinen pienten kiinteistöjen ja/tai tuulettuville biojäteasteioille.

Kierrätettävien jätteiden laajentamisen erilliskeräysselvityksessä on todettu, että ilmasto- ja kustannusnäkökulmista olisi perusteltua mahdollistaa pienikiinteistöillä biojätteelle nykyistä harvempi tyhjennysväli. Jätteenkeräyksen ympäristövaikutusten ja asiakastyytyväisyyden näkökulmasta on tarkoituksenmukaisinta, että jäteastian tyhjennysväli voidaan sovittaa mahdollisimman hyvin yhteen syntyvän jätteen määrän kanssa. Näillä perusteilla katsotaan, että määräyksistä poikkeamiselle on erityinen syy, kun kyseessä on hallittu kokeilu, jonka vaikutuksia seurataan.

Koska kokeiluun on valittu asiakkaat, joilla biojätteen tyhjennysväli on talviaikana neljä viikkoa, ei jäteastian ylitäyttöä ja siihen liittyvää roskaantumista arvioida tapahtuvan.

Lyhytaikaisen ja suppealla alueella toteutettavan poikkeamisen jätehuoltomääräysten mukaisista tyhjennysväleistä ei katsota aiheuttavan erityistä haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Asukkaiden viihtyvyyden sekä ympäristön kannalta on kuitenkin tärkeää, että mahdollisiin epäkohtiin, kuten hajuhaittoihin, reagoidaan viiveettä ja kokeilu keskeytetään, mikäli merkittävää haittaa aiheutuu.

Koska jätelautakunta käsittelee asian kokouksessaan 26.3.2026, on kokeilu mahdollista aloittaa hakemuksesta poiketen vasta 4.5.2026, jolloin päätös saa lainvoiman.

Toimivallan peruste

Kuntien sopimus Savo-Pielisen jätelautakunnasta
Kuopion kaupungin hallintosääntö 37 §

Vaikutusten arviointi

Laaja-alaisia negatiivisia vaikutuksia elinympäristön viihtyvyyteen ei arvioida aiheutuvan, koska kokeilu keskeytetään, jos merkittäviä haittoja alkaa syntyään. Etenkin hyvin lämpiminä ajanjaksoina biojätteestä voi kuitenkin aiheutua vähäistä, paikallista hajuhaittaa jätteenkeräyspaikan läheisyydessä.

Mahdollisten kielteisten vaikutusten kestoja asukkaisiin ja lähiympäristöön pyritään vähentämään ja rajaamaan tarjoamalla palautekanava, jonka kautta on mahdollista ilmoittaa haitoista jäteyhtiölle. Palautetta voivat antaa sekä kokeilussa mukana olevat asukkaat että alueella muutoin liikkuvat kuntalaiset. Jäteyhtiö reagoi palautteisiin viiveettä. Kokeiluun osallistuvien on myös mahdollista keskeyttää kokeilu osaltaan, mikäli kokevat pidemmän tyhjennysvälin aiheuttavan merkittävää haittaa.

Kokeilu voi lisätä asiakastyytyväisyyttä niissä asiakasryhmissä, jotka ovat toivoneet biojäteastialle pidempää neljän viikon tyhjennysväliä myös kesäajalle, mutta tämä ei ole ollut jätehuoltomääräysten nojalla mahdollista. Pidempi tyhjennysväli pienentää kiinteistön jätehuoltokustannuksia, kun jäteastiaa tyhjennetään harvemmin.

Kokeilu ei kohdistu yrityksiin, joten sillä ei arvioida olevan vaikutuksia yritystoimintaan.

Sovelletut säännökset

Hallintolaki (434/2003) 41 §

Jätelaki (646/2011) 91 §

Kunnalliset jätehuoltomääräykset 1.5.2025 alkaen (Savo-Pielisen jätelautakunta 30.5.2024 § 10, muutokset 27.3.2025 § 5) 24 ja 47 §

Liitteet

Jätekukon hakemus jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseksi

Ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Jätekukon hakemuksesta

Jätekukon vastine ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon